

COPRIN

almanahul mediului 2011

coordonare generală

Emilian M. Dobrescu

Curierul înzestrat	1
Aceștiți Copenhaga, credincioșii ecologilor	2
Politica de mediu a Uniunii Europene	3
Mihaiela Alina Andrei Radulescu	4
Trei directive europene pe care să le cunoaștem	5
Codicele românesc pentru elevația și dezvoltarea urbană regulașă în proporție cu mediul	6
Turismul din natură generează flori și plante	7
Vinerile verzi noastre	8
Centrul natural feminin, Corina Batraneanu	9
Brevior ecologic	10
Mari accidente ecologice în 2010, Emilian M. Dobrescu, Ionel	11
Integrarea Europei prin acordajele, Raluca M. Dobrescu	12
Resiliență. Consiliul European pentru mediu al Uniunii Europene	13
Raportul Veneția 2010, Atanas Oana	14
Certificările pe care le avem de la noi, Emilian M. Dobrescu, Marius Ciștină	15
Reabilitățile privind mediul fizic în luptă împotriva crizei climatice	16
Efectele inundațiilor termitice pe cursul urmării al Dunării și al	17
Constantin Bîrlogă, Gheorghe Săraru, Alexandru	18
Petrigă	19
Pe scurt, un nou an ecologic	20
Nu se poate	21
Perpetuitatea în prezentul și viitorul nostru, înțelegându-se astfel dintr-o	22
Pe apăr	23
Des pleșinădă - 27 ianuarie 2011, Tiberiu Viorel Popescu	24
Roxia Montană recidivă	25
Transportul ecologic, Silvia Simion	26
Vom avea obiectivuri, Oana Boiană	27
Elemente de protecție a naturii și a mediului în 2011, în română și în engleză	28
Ce să așteptăm în 2011, Mihai Brînzești, ISB, ISEA, PEZIE, IZO, IZO, EIE, IZO, zdrobiri, Izo	29
Irigații cu picături, o metodă ecologică care să devină standard	30
Auto... portret... de moștri, Mihai Lazăr, ISB, ISEA, PEZIE, IZO, IZO, EIE, IZO, zdrobiri	31
Pagele editoriale	32

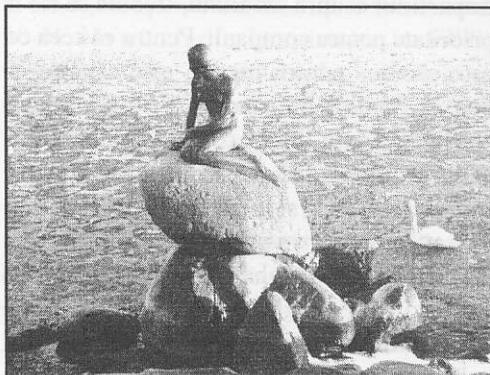
CUPRINS

Cuvânt înainte	4
Acordul Copenhaga, cronică unui eșec anunțat, Emilian M. Dobrescu	5
Politica de mediu a Uniunii Europene. Obiective, principii și documente,	
Mihaela Alexandra Răducescu	13
Trei directive europene pentru mediu, Emilian M. Dobrescu	16
Coaliția națională pentru salvarea și dezvoltarea parcurilor și zonelor verzi	
urbane angajată în propria ei misiune	20
Tonice din natură pentru ficatul obosit, Oana Antonescu	25
Virtuțile verzei murate	27
Gen(i)ul natural feminin, Corina Bistrițeanu	29
Breviar ecologic	32
Mari accidente ecologice în 2010, Emilian M. Dobrescu, Ioana Vladu	38
Integrarea Europeană prin ambalaje, Emilian M. Dobrescu	44
Reuniunea Consiliului pentru mediu al Uniunii Europene	48
Raptul Parcului Retezat, Mircea Duțu	50
Certificalele pentru emisia de gaze, Emilian M. Dobrescu, Marius Căpătană	52
Realități privind mediul fizic în limba geto-dacă (II), Aurel V. David	58
Efecte ale insulei termice pe cursul urban al Dâmboviței,	
Constantin Niculescu, Gheorghe Sovăială, Alexandru Marinescu, Alexandru Vișan	66
Petiție	70
Pe scurt	76
Morphologie	82
Feminitatea ecologiei în actul de comunicare, Adela Corina Fekete	83
Pe scurt	93
Ora pământului – 27 martie 2010, Tiberiu Viorel Popescu	101
Roșia Montană rediviva	105
Transportul ecologic, Silviu Sîntea	115
Poveste chinezescă, Oana Burnichi	117
Elemente de protoistorie cultural-religioasă și ecologică a Indiei, Gabriel Ungureanu	118
Ce ne așteaptă în 2011, Mihaela Dincă	132
Irigarea cu picătura, o metodă de economisire a apei, Adrian Peticilă	138
Auto... portret... de maestră, Milena Laura Farcaș	141
Pagina cititorului	144

Emilian M. Dobrescu¹

Conferința Națiunilor Unite pe probleme de mediu de la Copenhaga, s-a desfășurat fără succesul scontat în perioada 7-18 decembrie 2009. Delegați din 192 de țări, dintre care cca 100 președinti și prim miniștri, precum și mulți oameni de știință au catalogat acest summit drept cea mai importantă conferință globală din toate timpurile. Prim ministrul danez Lars Løkke Rasmussen a subliniat înainte de deschiderea summitului că „este nevoie mai mult decât oricând de un angajament comun, puternic și ambicioz al statelor lumii în privința schimbărilor climatice”. Summitul ONU din Copenhaga ar fi trebuit să înlocuiască Protocolul de la Kyoto (la care o serie de țări industriale, printre care SUA, au refuzat să adere), care expiră în 2012. Niciodată în cei 18 ani de când încălzirea globală a ajuns pe agenda publică, nu au existat atât de multe țări care să propună planuri și soluții pentru stoparea încălzirii globale. Conferința găzduită de capitala Danemarcei a propus obiective globale de reducere a emisiilor poluante în atmosfera terestră și de consolidare a capacitații de adaptare a țărilor globului la schimbările climatice. Acordul a stabilit, cel puțin teoretic, limitele poluării cu gaze cu efect de seră, înlocuind în felul acesta Acordul de la Kyoto (cunoscut și ca Protocolul de la Kyoto).

Uniunea Europeană conduce detașat în cadrul competitorilor mondiali care militază pentru diminuarea schimbărilor climatice,

▲ Mica-sirenă Portul Copenhaga

schimbări care pot avea grave consecințe negative pentru întreaga planetă. Marea Britanie a anunțat cele mai substanțiale reduceri de emisii poluante pe care o țară le poate avea. Din partea țărilor asiatici, în frunte cu China, India și Japonia, pe de o parte, dar și din partea SUA, pe de altă parte există tăceri pline de subînțelesuri...

Preliminariile

Programul Climate Savers, lansat de World Wild Found (WWF) și Declarația de la Tokyo, din februarie 2008 au demonstrat rolul important pe care îl poate avea sectorul de business în inițierea unor acțiuni de succes împotriva schimbărilor climatice. Companiile au un impact considerabil asupra mediului, dar, prin inovație tehnologică, inițiativă și colaborare cu partenerii de afaceri, autorități

¹ este prof. univ. dr., vicepreședinte al Organizației Mama Terra București

și societatea civilă, pot fi și parte a soluției. Sperăm ca acțiunile întreprinse la nivel internațional să își găsească ecou și în mediul de afaceri din România, unde consecințele schimbării climei sunt din ce în ce mai vizibile. Identificarea unor soluții realiste și eficiente pentru afaceri durabile și implementarea practică a acestora, pentru reducerea impactului asupra mediului, trebuie să fie o prioritate pentru companii. Pentru că ceea ce este sănătos pentru mediu, este sănătos și pentru mediul de afaceri. Prin semnarea Declarației de la Tokyo, companiile din cadrul programului Climate Savers au reiterat imperativitatea și beneficiile acțiunilor inovative împotriva schimbărilor climatice.

Acțiunile de combatere a problemelor legate de încălzirea globală și relațiile cu țările mediteraneene s-au numărat printre principalele chestiuni discutate de liderii UE la summitul din 13-15 martie 2008, desfășurat tradițional la Bruxelles. Liderii au convenit ca discuțiile asupra unei serii de măsuri pentru combaterea schimbărilor climatice să fie finalizate până la sfârșitul anului 2009. Anul trecut, statele membre și-au oferit sprijinul de principiu pentru un plan de acțiune propus de Comisia Europeană (CE), care stabilea o serie de obiective cu privire la emisiile de gaze cu efect de seră și energia regenerabilă, precum și măsuri pentru crearea unei piețe interne a UE pentru energie. Printre măsurile prevăzute de propunerea CE se numără reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20 % până în 2020, în comparație cu nivelurile din 1990, precum și creșterea cotei deținute de energia eoliană, solară, hidrologică și a valurilor în consumul total de energie al blocului la 20 %, față de nivelul actual de 7 %. Planul stabilea, de asemenea, o țintă minimă obligatorie de 10 % pentru alimentarea vehiculelor de pasageri cu biocombustibili până în 2020. Negocierile purtate au fost dure, date fiind temerile

exprimate de națiunile membre, cu privire la impactul economic al atingerii obiectivelor și la riscul potențial ca industriile europene să se mute în țări cu standarde ecologice mai scăzute.

La jumătatea lunii iunie 2008, șefii celor mai mari 99 de concerne din lume – printre care se numără șeful Deutsche Bank și al companiei British Airways - au solicitat țărilor puternic industrializate să preia inițiativa în ceea ce privește încălzirea globală și să decidă reducerea drastică a emisiilor de gaze cu efect de seră. Completările aduse Acordului Tokyo trebuie să țină cont de funcționarea piețelor de desfacere, să fie consistente, gândite pe termen lung și eficiente, au precizat șefii celor mari companii din lume.

La începutul lunii decembrie 2008 a avut loc sub auspiciile ONU, la Poznan, în Polonia, un summit de 12 zile, la care au participat delegați din 190 de țări ale planetei, consacrat problematicii reducerii gazelor de seră și înlocuirii Protocolului Kyoto privind încălzirea globală, ce expiră în 2012. Cu acest prilej, șeful Națiunilor Unite pe probleme de climă a avertizat împotriva a ceea ce el a numeit „energie ieftină și murdară” ca remediu rapid la criza financiară globală, apreciind că aceasta va conduce la un nou dezastru economic. Yvo de Boer crede că guvernele nu trebuie să încerce să economisească bani prin renunțarea la înalta tehnologie în favoarea surselor de energie „low cost” foarte poluante, precum carbunele. El a calificat aceasta ca o nouă generație de investiții proaste și a prezis că centralele solare și eoliene vor deveni o necesitate în cel mult 10 ani.

În luna iulie 2009, grupul țărilor puternic industrializate, G8, a adoptat o țintă de menținere a creșterii temperaturilor globale din perioada pre-industrială, până în prezent, de până la 2 grade Celsius. Grupul dominat de China, G77, al țărilor în curs de dezvoltare,

a propus un prag de numai 1,5 grade Celsius, în condițiile în care nici o țară puternic industrializată nu a adoptat politici pentru stoparea emisiilor de gaze cu efect de seră pentru a atinge acest obiectiv. Înțelegerea trebuie făcută într-un compromis între statele bogate și industrializate și cele în curs de dezvoltare. În același timp, preocuparea societății civile vizavi de încălzirea globală a sporit semnificativ în ultimul timp.

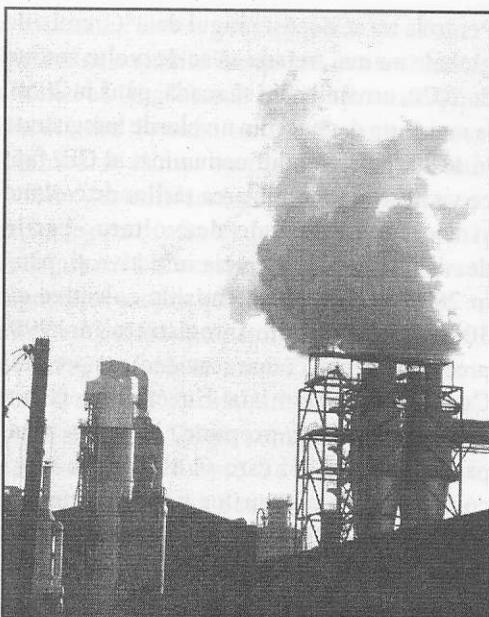
La 8 octombrie 2009 a intrat în vigoare un nou tratat privind emisiile poluante, Protocolul privind Emisiile Poluante și Indexul Poluanților Chimici, adoptat în mai 2003 la Kiev. Protocolul asigură identificarea celor mai mari poluatori în comunitățile europene, inclusiv emisiile de gaze cu efect de seră, ce contribuie la schimbările climatice. Protocolul solicită companiilor să raporteze anual emisiile poluante eliberate în atmosferă precum și poluanții din industria chimică, inclusiv gazele cu efect de seră, dioxinele sau metale grele precum mercurul. Informațiile sunt apoi introduse într-un registru public accesibil pe internet. Sursele de poluare, foarte răspândite, precum cele din trafic, emisiile generate din agricultură și de către întreprinderile mici și mijlocii sunt cuprinse în registrele naționale de poluare. Unde există deja registre, afișarea de informații despre emisiile poluante a condus la îmbunătățirea comportamentului companiilor față de mediu. Protocolul este deschis ratificării de către orice stat membru al Națiunilor Unite.

Angajamentele Uniunii Europene

La Copenhaga, în decembrie 2009, UE a anunțat că își propune să participe la limitarea creșterii temperaturii globale cu mai puțin de 2°C, față de temperatura medie înregistrată, având în vedere dovezi științifice solide, conform căror schimbările climatice vor deveni periculoase dacă se depășește acest prag.

Pentru a nu se depăși pragul de 2°C, emisiile globale nu mai trebuie să se dezvolte înapoi de 2020, urmând apoi să scadă, până în 2050, la mai puțin de 50 % din nivelurile înregistrate în 1990, potrivit unui comunicat al CE, fapt ce va necesita mobilizarea țărilor dezvoltate și a celor în curs de dezvoltare. Țările dezvoltate trebuie să preia inițiativa și, până în 2020, să își reducă emisiile colective cu 30 % din nivelurile înregistrate în 1990, preciza, într-un comunicat dedicat pregătirii Conferinței, Comisia Europeană (CE). Comunicarea CE propune, în acest sens, parametri specifici care să asigure un nivel comparabil al eforturilor pentru atingerea obiectivelor naționale, precum și îndemnul ca toate țările membre ale UE și OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică), țările candidate și potențial candidate la UE să își asume aceste obiective privind emisiile.

Referitor la țările în curs de dezvoltare, cu excepția celor mai sărace dintre ele, acestea ar trebui să își limiteze până în 2020, creșterea emisiilor colective la un nivel cu 15-30 % sub nivelul care s-ar înregistra dacă nu se iau măsuri. Această limitare ar trebui să includă o reducere rapidă a emisiilor generate de defrișarea pădurilor tropicale. De asemenea, aceste țări ar trebui să se angajeze să adopte strategii de dezvoltare cu emisii scăzute de carbon, care să reglementeze toate sectoarele poluatoare cheie până în 2011. Toate aceste strategii vor fi evaluate de un nou mecanism internațional, care va găsi sprijinul extern potrivit pentru acțiunile propuse. Potrivit Comisiei Europene, pentru reducerea emisiilor ar putea fi necesară creșterea investițiilor suplimentare nete, globale ale țărilor planetei, la aproximativ 175 miliarde de euro pe an din 2020, conform unor previziuni independente. Mai mult de jumătate din această sumă va fi necesară pentru țările în curs de dezvoltare. Sprijinul

▲ Platforma industrială Kronospan Sebeș

finanțiar internațional pentru acțiunile care depășesc resursele interne ale unei țări ar trebui să provină din surse precum fondurile publice și mecanismele internaționale de creditare privind emisiile de carbon.

Acordul de la Copenhaga ar fi trebuit să furnizeze țărilor un cadru de sprinț în vederea adaptării la schimbările climatice inevitabile. În acest sens, ar fi trebuit să li se impună tuturor țărilor dezvoltate și în curs de dezvoltare elaborarea de strategii naționale de adaptare, în timp ce statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate trebuie ajutate să se adapteze. Uniunea Europeană s-a oferit să exploreze posibilele surse inovatoare de finanțare internațională pe baza principiului „poluatorul plătește” și a capacitatei de plată a celui în cauză. Până în 2015, UE ar trebui să urmărească dezvoltarea unei piețe a carbonului la nivelul OCDE, prin conectarea sistemului ETS propriu la alte sisteme de limitare și comercializare comparabile pentru a diminua schimbările climatice și pentru a strânge fonduri în scopul combaterii acestora. Piața ar trebui extinsă

pentru a cuprinde marile economii emergente până în 2020, în vederea creării unei piețe mondiale a carbonului.

La începutul lunii octombrie 2009, cu două luni înaintea declanșării Conferinței de la Copenhaga, UE se declara dezamăgită de lipsa rezultatelor în cadrul negocierilor privind schimbările climatice și prevedea un eșec al Summitului din decembrie: „Toată lumea este dezamăgită de ritmul negocierilor, chiar dacă personal nu mă așteptam la mai mult. Nu s-a ajuns încă la un compromis... Suntem încă la distanță mare de un acord la Copenhaga și mai avem numai 60 de zile pentru negocieri”, declară șeful Unității pentru Climat al Comisiei Europene, Artur Runge-Metzger. Negociatorul european indică „acțiuni de declarații de intenție”, dar și „obstacole” în timpul celor două săptămâni de negocieri „ante-Copenhaga”, care au avut loc la Bangkok. „Nu vom avea un acord înaintea ultimei nopți de la Copenhaga”, a spus negociatorul UE, adăugând că este clar că nu se va putea ajunge la un acord în toate detaliile. Acestea vor trebui rezolvate în viitor, a explicat el.

Uniunea Europeană a anunțat că va acorda un ajutor de 100 miliarde euro pe an, până în 2020, statelor sărace pentru lupta împotriva încălzirii globale. Asupra acestei sume au convenit liderii europeni reuniți la sfârșitul lunii octombrie 2009 la Bruxelles. Rămâne de stabilit, însă, cum va fi repartizată această sumă. Problema finanțării luptei împotriva schimbărilor climatice a fost subiect al negocierilor de la Copenhaga: o altă principală temă de discuție a fost legată de câți bani sunt dispuse statele industrializate - considerate responsabile de încălzirea globală - să pună pe masă pentru a ajuta statele sărace să se adapteze schimbărilor climatice. Nu este rezolvată însă repartizarea sumei între cele 27 de țări comunitare sau între alte state ale planetei. Liderii UE au stabilit că toate contri-

Respect pentru oameni și cărți

buțiile statelor membre trebuie să țină cont de capacitatele țărilor comunitare mai puțin prospere, printr-un mecanism intern de ajustare.

„Avem în față noastră o cale dificilă și nu trebuie să ne lăsăm distrași de discuții despre un Plan B, dacă nu vrem să sfârșim cu un Plan E semnificând eșecul”, a avertizat președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, adăugând că „aşa cum a arătat recent un ONG, nu există plan B pentru că nu avem o planetă B”. Întâlnirile preliminarii de la Bangkok au fost urmate pe 2-6 noiembrie 2009 de discuții în cadrul ONU, desfășurate la Barcelona.

Dialogul surzilor

În procesul limitării agresiunii omului asupra naturii, cele mai mari două puteri economice ale momentului, Statele Unite și China trebuie să ajungă la o înțelegere privind poluarea; aceste două economii emit împreună la scara întregii planete, 40 % din gazele cu efect de seră. China vrea să joace un rol constructiv în ameliorarea situației și a cerut americanilor să-și îmbunătățească oferta făcută pâna acum, privind reducerea gazelor cu efect de seră până în 2020. China ar putea „discuta” obiectivul unei reduceri de 50 % a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2050, cu condiția ca țările industrializate să se angajeze și ele pentru o reducere mai importantă și, mai ales, să crească ajutorul finanțier pentru țările în curs de dezvoltare, care au nevoie de sume mari pentru a se adapta la aceasta evoluție.

SUA au stabilit ca țintă, înainte de summitul de la Copenhaga, reducerea emisiilor poluante cu 17 procente sub nivelul din 2005 în următorii 10 ani. Intenția SUA este de a reduce emisiile cu 83 de procente până în anul 2050. Ținta este în ton cu legislația curentă în ambele camere ale Congresului american

și demonstrează o contribuție semnificativă la o problemă pe care SUA a neglijat-o prea multă vreme.

Miliardarul George Soros a venit cu propunerea ca fondurile pentru reducerea emisiilor de carbon și concentrarea financiară având ca scop limitarea schimbărilor climatice să fie gazduite de FMI, iar țările bogate să poată contribui la acestea. George Soros are în vedere și oferta UE de a dona anual țărilor afectate de schimbări climatice, 100 miliarde euro pe an.

Printre obiectivele de folosire a acestor bani se numără protejarea pădurilor tropicale, împădurirea unor zone noi, modernizarea fermelor și susținerea de programe energetice. Congresul american trebuie să aprobe planul de creare a unui asemenea fond. Se știe, de asemenea, că Franța și Marea Britanie au făcut un parteneriat de 2 miliarde de dolari în domeniul.

Uniunea Mondială a Mediului

Uniunea Mediului este următorul mare proiect pentru UE, în lupta cu schimbările climatice. La începutul lunii septembrie 2009, ministrul britanic de externe, David Miliband, a solicitat liderilor europeni să dea dovadă de mai multă ambīție în eforturile pe care le depun pentru finalizarea unui acord privind schimbările climatice, până în decembrie 2009, când a fost programat summit-ul ONU de la Copenhaga. El a avertizat că realizarea unui acord global post-Kyoto stă sub semnul incertitudinii și a sugerat, printre altele, ca țările membre UE să pună bazele unei Uniuni a Mediului, care să fie „un catalizator pentru o lume ieșită de sub amenințarea dioxidului de carbon. Preocupați de numeroasele priorități ale momentului, precum redresarea economică, situația din Afganistan și neproliferarea nucleară, nu realizăm că există o problemă decât atunci când este prea târziu.”

Respect pentru oameni și cărti

Pentru a echilibra balanța, guvernul britanic a demarat la începutul lunii septembrie 2009 o nouă inițiativă diplomatică, alături de partenerii europeni din Franța, Finlanda, Danemarca și Suedia, propunând să fie avute în atenție patru „fronturi”.

În primul rând, schimbările climatice trebuie scoase din categoria „protecția mediului înconjurător”. Un acord global nu este numai de dorit, ci, mai degrabă imperativ pentru siguranța națională și redresarea economică susținută pe termen mediu. În plus, trebuie să i se acorde aceeași importanță ca și luptei împotriva terorismului. Prețurile ridicate la petrol și alimente au declanșat actuala criză economică, au dus la dezechilibre financiare globale și au mărit rata dobânzii. Criza resurselor, alături de cea a creditelor, reprezintă al doilea factor declanșator al recesiunii. Schimbările climatice vor provoca migrație în masă, secetă și diminuarea rezervelor de apă. Toate acestea vor da naștere la tensiuni și conflicte naționale și internaționale. Dacă acum încălzirea globală nu se regăsește pe agenda Consiliului de Securitate al ONU, în viitor va fi cu siguranță dacă nu vom reduce emisiile de carbon.

În al doilea rând, avem nevoie de un acord care să permită mobilizarea tuturor factorilor politici, dar și a cetățenilor pentru a reduce efectele acțiunilor noastre asupra climei planetei. Schimbările climatice sunt un fenomen neliniar. Oamenii de știință ne avertizează că, la o creștere a temperaturii globale cu peste 2 grade, efectele asupra planetei pot fi catastrofale. Chiar mai rău de atât, există un risc crescut ca această situație să creeze un cerc vicios, care la rândul său să producă schimbări climatice necontrolate, precum topirea permafrostului.

În al treilea rând, cea mai mare provocare a încheierii unui acord la Copenhaga era aceea de a distribui în mod egal responsabilitățile între țările dezvoltate și cele în curs de

dezvoltare. Țările dezvoltate au o responsabilitate de natură istorică pentru această problemă și emit mult mai mult dioxid de carbon pe cap de locuitor. Dar, în viitor, țările în curs de dezvoltare vor fi responsabile pentru majoritatea creșterii de emisii și vor suporta costurile cele mai mari ale schimbărilor climatice. Statele dezvoltate trebuie să opereze reduceri ambițioase de emisii echivalente cu 25 până la 40 % din totalul până în 2020. Aceste țări trebuie să ofere finanțele și tehnologia necesare pentru a permite țărilor mai sărăce să dezvolte surse de energie cu emisii reduse de dioxid de carbon și să se adapteze la schimbările climatice deja existente. În schimb, având în vedere nivelul actual de dezvoltare, nu ne putem aștepta ca țările mai sărăce să reducă nivelul general al emisiilor, ci, să se angajeze că vor opera schimbări în economia lor bazată pe emisii mari de dioxid de carbon.

În al patrulea rând, avem nevoie de o schimbare de tactică. Schimbările climatice nu reprezintă un joc în care toți pierd sau câștigă la fel, ca atare nu ar trebui să adoptăm tactici de acest tip. Dacă țările sărăce vor să că cele bogate sunt pregătite să își asume responsabilitatea, cred că se vor implica mai mult. Astfel, este salutară decizia guvernului japonez de a trece la reduceri de emisii poluanante de la 8 la 25 % din totalul până în 2020, în comparație cu nivelul din 1990. Avem nevoie de exemple și intervenții radicale în domeniul reducerii emisiilor poluanante pentru a permite țărilor mai sărăce să înceapă tranziția către o dezvoltare și o adaptare bazate pe emisii reduse de carbon.

Marea Britanie a anunțat prin vocea ministrului său de externe că este hotărâtă să dea exemplul său pozitiv, care să faciliteze încheierea acordului. Marea Britanie este prima țară care a stabilit o ţintă obligatorie din punct de vedere juridic, de reducere a emisiilor cu 34 % până în 2020, în comparație

Respect pentru oameni și cărti

cu nivelul din 1990 și cu 80 % până în 2050. Dar, exemplul Marii Britanii poate avea un impact mai mare dacă există o mobilizare la nivelul UE.

Uniunea Europeană dispune de prima piață de carbon din lume, piață care transferă fonduri către țările mai sărace, unde reducerile de emisii sunt cele mai avantajoase din punct de vedere economic. UE este, concomitent, și cea mai mare piață unică din lume. Atunci când stabilește standarde, UE are în vedere și stimularea inovației. UE este al doilea mare donator din lume, după SUA; atunci când stabilește un pachet de finanțare dedicat luptei împotriva schimbărilor climatice, poate încuraja acțiunea din partea statelor în curs de dezvoltare. Schimbările climatice trebuie să ocupe un loc central la masa tuturor dezbatelor desfășurate de responsabilitii UE. Următorul mare proiect pentru UE - Uniunea Mediului - va fi un „catalizator” pentru o lume ieșită de sub amenințarea dioxidului de carbon. Lupta împotriva schimbărilor climatice implică știință, economia și tehnologia. Dar, realizarea acordului depinde de deciziile politice.

Înregistrări audio din culisele Summitului ONU de la Copenhaga privind schimbările climatice, care au intrat în posesia publicației germane *Der Spiegel*, dezvăluie că divergențele de opinie dintre Franța, Germania și SUA, pe de o parte, și China și India, pe de altă parte, au fost mult mai mari decât se credea până acum. Înregistrările au fost făcute „accidental” la 18 decembrie 2009, în timpul unei reuniuni la care au participat 25 de lideri, printre care cancelarul german Angela Merkel, președintele francez Nicolas Sarkozy, președintele american Barack Obama și reprezentanții Chinei și Indiei.

Angela Merkel și-a exprimat frustrarea față de reprezentantul Indiei ce refuza să facă

un angajament precis asupra țintelor de reducere a emisiilor de CO₂: „Înseamnă că nu vreți nimic care să fie obligatoriu juridic!”, a spus Merkel, care a fost însă contrată de oficialul indian: „De ce faceți presupunerii? Nu este corect”. Atunci când Angela Merkel a prezentat cererea Europei pentru un angajament de reducere cu 50% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2050, negociaționul-șef chinez a replicat brusc: „Mulțumim pentru toate propunerile. Am spus deja că nu putem accepta ținta pe termen lung de reducere cu 50%”, a spus reprezentantul Beijingului. În acel moment a intervenit președintele francez Sarkozy: „Cu tot respectul și prietenia pentru China, Occidentul s-a angajat deja la o reducere cu 80% până la jumătatea secolului. Iar China, care va fi în curând prima economie din lume, spune acum: «Aceste angajamente sunt pentru voi, nu pentru noi.» Acest lucru este inaceptabil. Cineva trebuie să reacționeze la această ipocrizie”, a afirmat șeful statului francez.

Barack Obama a încercat să modereze discuția, dar și el și-a exprimat frustrarea că premierul chinez a preferat să rămână la hotel și să-și trimîtă negociaționul-șef la întâlnire: „Știu că este un premier chinez prin zonă, unul care ia decizii importante”, a spus Obama, care s-a adresat apoi negociaționului chinez He Yafei: „Premierul vă dă instrucțiuni la acest nivel”. „Nu vorbesc în numele meu aici. Vorbesc pentru China. L-am auzit pe președintele Sarkozy vorbind aici despre ipocrizie. Aș evita astfel de termeni”, a afirmat He Yafei, care a adăugat că țările industrializate trebuie să își asume partea lor de responsabilitate după ce au provocat 80% din emisiile de gaze cu efect de seră timp de un secol. „Nu fugiți de asta”, a mai spus oficialul chinez.

Angela Merkel a explicitat după summit că unul dintre motivele eșecului de la Copenhaga a fost acela că discuțiile au avut loc într-un cerc restrâns de lideri, iar „grupurile regionale s-au simțit excluse de la dezbateri”.

Fostul negociator-șef al Danemarcei în acest dosar, Connie Hedegaard, care între timp a devenit comisar european pentru schimbări climatice, a apărut, într-un interviu pentru cotidianul britanic The Guardian, modul de organizare a evenimentului de către țara sa: „Este mereu mai ușor să spui după eveniment că nu ar fi trebuit să facem o mulțime de lucruri. Dar dacă nu am fi făcut ceea ce am făcut, nu am fi avut toată această dezbatere și nu ar fi existat toată mobilizarea de azi”.

Poziția României

România a participat la reuniunea ONU la cel mai înalt nivel, Președintele Traian Băsescu fiind prezent la Copenhaga în zilele de 17 și 18 decembrie 2009. Liniile de mandat ale delegației țării noastre au fost stabilite de către șefii de stat și de guvern ai Uniunii Europene, reuniți în Consiliul European. Astfel, încă din perioada premergătoare Conferinței de la Copenhaga, statele membre ale Uniunii Europene și-au asumat în mod voluntar obiectivul ambicioz de reducere cu 20 %, până în anul 2020, a emisiilor de gaz cu efect de seră.

România a susținut fără rezerve însușirea de către Uniunea Europeană a unor ținte concrete în combaterea schimbărilor climatice, argumentând, în același timp, că fiecare țară trebuie să-și asume responsabilități și costuri în funcție de propriile emisii. Din punct de vedere național, deși un viitor acord post Kyoto se poate dovedi constrângător pentru agenții economici, se apreciază că politica de reducere a emisiilor de carbon se înscrie în

linia modernizării și a dezvoltării durabile a României, având ca finalitate limitarea efectelor poluării asupra populației.

Concluzii

Acordul de la Copenhaga a propus obiective globale de reducere a emisiilor poluante în atmosfera terestră și aşa cum a fost negociat până în perioada premergătoare deschiderii conferinței, pune bazele consolidării capacitații de adaptare a țărilor globului la schimbările climatice. Acordul stabilește limitele poluării cu gaze cu efect de seră, înlocuind în felul acesta Acordul de la Kyoto, urmat de Acordul Bali.

Crearea de către statele dezvoltate a unui Fond Climatic Verde, care să asigure finanțarea imaginată de 100 miliarde euro, pentru producerea de energie „curată” impune, concomitent, acceptarea oficială, de către economiile emergente, a corespondenței pentru eforturi în privința climei.

Uniunea Mondială asupra Mediului sau Uniunea Mondială pentru Mediu – pe care Uniunea Europeană a propus-o în premieră, ca instituție însărcinată cu reducerea emisiilor poluante ca sursă a diminuării schimbărilor climatice – este o parabolă a cărei relevanță nu mai este nevoie să o demonstrăm. Fenomenul amplu al globalizării se petrece deja sub influența acestei parabole.

Țara noastră este și ea participantă la acest proces planetar al reducerii emisiilor poluante, ca principală sursă a diminuării schimbărilor climatice. Este nevoie ca România să-și demonstreze prezența cât mai activă pe piața certificatelor carbon, care permit deja intermedierea unui nou gen de comerț - comerțul cu emisii atmosferice, în funcție de gradul dezvoltării economice a țării respective.

OBIECTIVE, PRINCIPII ȘI DOCUMENTE

Mihaela Alexandra Răducescu¹

Obiectivele care stau la baza politicii de mediu a Uniunii Europene sunt clar stipulate de Articolul 174 al Tratatului CE și sunt reprezentate de: conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului; protecția sănătății umane; utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale; promovarea de măsuri la nivel internațional în vederea tratării problemelor regionale de mediu.

Principiile de acțiune ale politicii de protecție a mediului sunt: 1. principiul „poluatorul plătește” - are în vedere suportarea de către poluator a cheltuielilor legate

de măsurile de combatere a poluării stabilite de autoritățile publice, altfel spus, costul acestor măsuri va fi reflectat de costul de producție al bunurilor și serviciilor ce cauzează poluarea; 2. principiul acțiunii preventive - se bazează pe regula generală că „e mai bine să previi decât să combati”; 3. principiul precauției - prevede luarea de măsuri de precauție atunci când o activitate amenință să afecteze mediul sau sănătatea umană, chiar dacă o relație cauză-efect nu este deplin dovedită științific; 4. principiul protecției ridicate a mediului - prevede ca politica de mediu

¹ este studentă în anul al III-lea, Facultatea de științe economice, Universitatea Ovidius, Constanța

Respect pentru naționali și cărti

a UE să urmărească atingerea unui nivel înalt de protecție; 5. principiul integrării - prevede ca cerințele de protecție a mediului să fie prezente în definirea și implementarea altor politici comunitare; 6. principiul proximității - are drept scop încurajarea comunităților locale în asumarea responsabilității pentru deșeurile și poluarea produsă.

Documentele care stau la baza politiciei de mediu a UE sunt Programele de Acțiune pentru Mediu (PAM), primul dintre ele fiind adoptat de către Consiliul European în 1972, acesta fiind urmat de alte cinci PAM. Aceste programe de acțiune sunt, de fapt, o combinație de programe pe termen mediu, corelate printr-o abordare strategică și sectorială a problemelor ecologice.

Toate țările candidate și apoi integrate în UE au solicitat măsuri de tranziție și adaptări tehnice la politica de mediu a UE. Ca urmare a negocierii, precum și a clarificării problemelor de mediu respective și a eforturilor suplimentare substanțiale depuse de aceste țări, unele dintre problemele de mediu au fost rezolvate. La rândul său, Uniunea Europeană a luat în considerare măsurile de tranziție în domeniile care necesită adaptarea infrastructurii sau investițiilor considerabile pe o perioadă lungă de timp. Prin urmare, au fost acordate perioade limitate de tranziție în ceea ce privește tratarea apelor uzate menajere provenind din mediul urban, deversarea substanțelor periculoase în mediul acvatic, deșeurile

din ambalaje, terenurile de depozitare a deșeurilor, transportul deșeurilor, măsurile integrate de prevenire și control al poluarii, apa potabilă, agregatele care funcționează pe bază de ardere, incinerarea deșeurilor periculoase, emisiile de compuși organici volatili (COV) din zonele de depozitare și distribuție a carburanților, emisiile COV datorate utilizării solventilor organici, conținutul în sulf al anumitor combustibili lichizi și radiația ionizantă în cazul expunerilor în scopuri medicale.

Bazându-se pe principiul general potrivit căruia măsurile tranzitorii trebuie să fie limitate în timp și ca scop, UE a subliniat de la începerea negocierilor privind capitolul Mediu, cu fiecare țară în parte, că nu vor fi acordate măsuri tranzitorii privind transpunerea și aplicarea legislației europene de mediu în legislația națională respectivă. Perioadele de tranziție acordate au permis State Membre nou admise să depășească greutățile trecutului și să împiedice atragerea unor investiții care respectă doar într-o mică măsură standardele de mediu. Mai mult, măsurile de tranziție au fost acordate numai pe baza unor planuri detaliate de punere în practică, inclusiv strategii de finanțare și obiective intermediare.

România a deschis capitolul Mediu în primul semestru al anului 2002 și l-a închis în primul semestru 2006, cerând perioade de tranziție pentru următoarele domenii comunitare:

Calitatea aerului

- Directiva Consiliului nr. 94/63/EC privind controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV), rezultați din depozitarea benzinei și distribuția sa de la terminale la stațiile service, pentru care s-a solicitat o perioadă de tranziție de 3 ani, până la 31 decembrie 2010;